

Hamsun-nytt

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

Nr 4/1997

NOTATER I MARGEN

I slutten av november skal de fleste aktive norske Hamsun-forskere samles på Universitetet i Oslo for å diskutere former for framtidig samarbeid. De to store prosjektene som nå står for døren, er for det første å få utgitt Hamsuns samlede artikler, for det andre å begynne arbeidet med en vitenskapelig kommentert utgave av Hamsuns samlede verker.

I Estland er interessen for Hamsun svært stor. Derfor er det gledelig at Norsk Forskningsråd har innvilget 5 måneders stipend til en estisk kvinne ved navn Triin Ikla som skal oppholde seg i Norge i vinter for å arbeide med Hamsun.

Hamarøy kommune ga i sommer ut et vakkert informasjonshefte med tittelen "Vandring på gjengrodd stier. Hamsuns Hamarøy". Heftet er velegnet som reiseguide for alle Hamsuninteresserte som kommer på besøk til dette distriktet. Heftet er illustrert med praktfulle fotografier av Bjørn Erik Olsen, Bodø.

I Hamburg skal det i slutten av november være et større arrangement med film og foredrag knyttet til Knut Hamsuns forfatterskap.

Også i Berlin skal det i høst være Hamsun-arrangementer - film og foredrag i hele tre uker.

NB!

Ved henvendelse til Hamsun-Selskapet: Husk alltid å oppgi medlemsnummer.

Uryddig og ubrukelig Hamsun-serie på TV

For de fleste av Hamsun-Selskapets medlemmer er NRK's store TV-serie om Hamsun blitt en gedigen skuffelse, først og fremst på grunn av seriens uryddige forhold til fakta om Hamsuns liv. Serien er preget av små og store faktiske feil, av forvirrende koblinger

mellom liv og diktning, og av store tomrom som gjør sammenhengene i Hamsuns liv og forfatterskap svært vanskelige å forstå. Seriens gode sider drukner derfor i alt det dårlige.

I serien blir scener med nøyaktig informasjon blandet med avsnitt som er bare oppspinn, uten at publikum blir varslet om hva som er hva. Serien er derfor ubrukelig som informasjon om Hamsuns liv og diktning. Den kan av den grunn ikke benyttes i skoleverket og den kan ikke brukes som presentasjon av Hamsun i utlandet.

Tre grupper

Hamsun-Selskapet har mottatt en rekke henvendelser fra publikum, og reaksjonene kan stort sett deles i tre grupper:

De som kan mye om Hamsun, er i hovedsak blitt provosert. De som kan en del, er blitt forvirret fordi serien på flere punkter ikke stemmer med det de trodde de visste. De som ikke kan noe, er ganske fornøyd, for nå tror de at de gjennom TV-serien har fått pålitelig informasjon. Og det er jo det som er det skumle med denne serien: Det store publikum blir lurt - f.eks. til å tro at den unge Hamsun hadde en dverg som oppasser, og at han forsøkte å drukne denne dvergen, noe som tydelig peker i retning av hans nazisme 50 år seinere.

Kanskje bør vi berolige alle med at hele denne dverg-historien er et påfunn av Beintein Baardson & Co.

Enkelte av unøyaktighetene i serien kan sikkert begrunnes ut fra legitime behov for filmatiske forenklinger. Andre feil kan bare forklares som direkte sjusk og manglende respekt for fakta.

Noen eksempler:

Hamsuns familie var gudbrandsdøler, men både foreldrene og onkelen blir av regissøren tvunget til å snakke (dårlig!) nordnorsk dialekt.

Hamsuns omflakkende og svært viktige ungdomsår i Salten og i Vesterålen blir tøyset vekk med et par melodramatiske scener uten rot i virkeligheten.

I en scene får vi se den unge Hamsun i hovedstaden, og da kommer det opp en tekst i billedkanten: Kristiania 1887. Det virker jo OK, bortsett fra det faktum at Hamsun ikke satte sine bein i Kristiania i 1887: Hele dette året oppholdt han seg nemlig i USA.

Og sånn kan man fortsette med å ramse opp feil som er symptomatiske for den mangel på nøyaktighet som preger hele serien. Nettopp fordi debatten om Hamsun har vært så følelsesladet, er det så viktig at den informasjon som gis i en TV-serie som rekker ut til et så stort publikum, er korrekt.

Fergusons bok

Ifølge rulleteksten er TV-serien bygget på Robert Fergusons bok om Hamsun. Det virker som en grov usannhet. Fergusons bok er ryddig og pålitelig, mens serien er uryddig og upålitelig. Ferguson har riktignok vært med på å skrive manus til TV-serien, men her må han være blitt

grundig overkjørt.

På forhånd var det reist store forventninger til denne TV-serien, og NRK skal ha ros for at man valgte å satse såvidt stort som det her er gjort. Serien må ha kostet flere titalls millioner, men dessverre kan vi bare konstatere at pengene og arbeidet er fullstendig bortkastet.

Medlemstilbud:

"Abdullahs Haab" - ny CD med Hamsun-tekster

Det er ikke bare Tove Karoline Knutsen som setter musikk til Knut Hamsuns dikt. Også gitaristen og vokalisten og komponisten Arve Heløy har latt seg inspirere av Hamsuns forfatterskap, og nå foreligger en god CD der Heløy og hans to med-musikere framfører 15 av Hamsuns tekster, tonesatt av Heløy. De to med-musikerne er Kristin Alsos Strand på cello og Andrej Stepanov på trekkspill.

Flere av de mest kjente Hamsun-diktene er med på plata, f.eks. "Skjærgårdsø", "Om hundrede Aar er alting glemt", "Ved Nyingen", "Violoncel", "Tonen", "Gangspilvise" - og selvsagt også "Abdullahs Haab".

Arve Heløys Hamsun-CD fikk meget god mottakelse da den ble lansert i Bodø i høst. Faktisk var mottakelsen så god at vi straks tenkte at dette måtte være noe for Hamsun-Selskapets medlemmer. Vi har klart å forhandle oss fram til en *meget* gunstig medlemspris, så i vår krambod kan vi nå tilby "Abdullahs Haab" langt under vanlig butikkpris.

Høres ikke dette fristende ut? Bestillingen sendes til Selskapets ekspedisjon på Hamarøy.

Hamsun-senteret

Både Hamarøy kommunestyre og Nordland fylkesting gjorde i oktober vedtak om at planlegginga av Hamsun-senteret på Hamarøy skal fortsette, med utgangspunkt i den omstridte planskisse som den amerikanske arkitekten Stephen Holl har lagt fram.

Det sittende styret for Hamsunsenteret AS fortsetter sitt arbeide og er nå i gang med å utrede tekniske og økonomiske sider ved prosjektet.

Vi beklager!

I Hamsun-Nytt 3/97 averterte vi med en gruppereise til Hamsun-dagene i Praha. Imidlertid fikk medlemmene bladet så seint at påmeldingsfristen allerede var nesten ute. For få meldte seg på, og turen ble derfor avlyst.

På vegne av styret hadde Ernst Mortensen lagt ned et stort arbeide for å få denne gruppereisen i stand, men flere uheldige omstendigheter førte til at Hamsun-Nytt 3/97 ble forsinket slik at informasjonen kom for seint ut til medlemmene. På toppen av det hele kom det faktum at Postverket brukte to uker på å få sendingen distribuert.

Vi beklager at vi ikke helt fikk dette til, men lover å komme sterkere tilbake en annen gang!

Ta godt vare på den nye H-boka

Med dette nr. av Hamsun-Nytt følger en ny gratis-bok til våre medlemmer. Den nye boka er ganske spesiell i og med at den inneholder en presentasjon av et hittil ukjent manuskript som Hamsun skrev da han oppholdt seg i Bø i Vesterålen 1877-1879. Mesteparten av manuskriptet er gått tapt, men de fragmentene som er bevart, har vi kalt "Romanen om Reban", etter en av de personene som opptrer i romanen.

Selv om dette bare dreier seg om noen fragmenter av et stort manuskript, så er det faktisk en ekte 1. utgave av Hamsun vi nå sender ut til Selskapets medlemmer. Etter at boka ble presentert i Aftenposten, har Selskapet hatt en strøm av henvendelser fra bokhandlere og andre interesserte, og vi kan allerede nå slå fast at denne boka vil bli et skikkelig samleobjekt. Så ta godt vare på den, den kan bli gull verd med tid og stunder!

Boka er trykt i 1200 eksemplarer, hvorav bare 400 blir lagt ut for åpent salg. De øvrige 800 er forbeholdt Selskapets medlemmer.

Hamsun og Herman Wildenvey sammen i Drammen nye teater

Til våre mange medlemmer i Østlandsområdet har vi følgende særmelding: Sett av lørdag 24. januar til et besøk i Drammen nye teater, for der skal det foregå saker og ting som helt sikkert vil glede alle venner av god litteratur.

Denne dagen legger nemlig Wildenvey-selskapet opp til et større arrangement som først og fremst er knyttet til Wildenveys forfatterskap. En sentral del av dette vil være en kabaret basert på Wildenveys tekster, framført av skuespillerne Joachim Calmeyer og Jan Hårstad.

I tillegg til denne kabareten vil det også bli foredrag om Wildenvey, og det vil sannsynligvis også bli foredrag om forbindelsen mellom Wildenvey og Hamsun.

Wildenvey var nemlig en av de mange unge norske lyrikere som ble sterkt påvirket av

Hamsuns eneste diktsamling, *Det vilde Kor*, som kom i 1904. Da Wildenvey tre år seinere debuterte som lyriker med diktsamlinga *Nyinger*, var det da også flere dikt der hvor slektskapet med Hamsun var merkbart, både mht. versrytmen og mht. den spøkefullt uærbødige og slentrende tonen.

Programmet er foreløpig ikke fastlagt i detalj, men om man følger med i lokalavisene etter nyttår, så vil man nok få fullgod orientering. Programmet starter kl. 12.00.

Hamsun-dager med film og foredrag i Edinburgh

Knut Hamsun var skeptisk til britene, og skepsisen har vært gjensidig: Hans forfatterskap har liksom aldri vakt den helt store interessen på de britiske øyer. Men nå ser det ut til at denne situasjonen er i ferd med å endre seg, i alle fall i Skottland.

I Edinburgh skal det således i dagene 14.-16. november arrangeres en ganske brei presentasjon av Hamsuns forfatterskap. Den ene delen av arrangementet er en liten Hamsun-film-festival med visning av i alt seks filmer. Innledningsvis skal "Gåten Knut Hamsun" (dvs. den korte kinoversjonen av den ferske TV-serien) vises, med en introduksjon av en av manusforfatterne, engelskmannen Robert Ferguson.

Deretter følger så fem filmer basert på Hamsuns romaner - to filmatiseringer av *Pan*, en fra 1922 og en fra 1995, så Sult-filmen fra 1966, så "Landstrykere" fra 1988 og "Telegrafisten" fra 1993. Filmene skal etterpå også vises i Glasgow.

Seminar

I tilknytning til denne filmfestivalen arrangerer Skandinavisk Institutt ved Universitetet i Edinburgh, i samarbeid med det norske generalkonsulatet i Edinburgh, et heldags Hamsun-seminar. Det spennende her er at så mange skotske litteraturforskere stiller opp som foredragsholdere; det tyder på at Hamsuns forfatterskap er i ferd med å større oppmerksomhet i Storbritannia. Følgende forelesere står på programmet med følgende foredrag:

Duncan McLean, Orknøyene: "Man o'War".

Peter Graves, Edinburgh: "Reception of Hamsun in Britain".

R.S. Furness, St. Andrews: "The Final Years: Hamsun and Nazi Germany".

Dana Caspi, Edinburg: "Hamsun and America".

Bjarne Thomsen, Edinburgh: "Location in Hamsun's Turn of the Century Short Stories".

Fiona Twycross, Edinburgh: "Between Worlds: Hamsun's narrator in Pan".

Nicholas Royle, Stirling: "Breathless: Hamsun and Contemporary Scottish Fiction".

Fra norsk side deltar første-amanuensis Nils M. Knutsen som skal forelese om Hamsun og Hamsun-filmene, med et særlig kritisk blikk på "Telegrafisten".

Bok

Universitetet i Edinburgh har tatt kontakt med Hamsun-Selskapet med henblikk på et mulig samarbeid for å få utgitt seminarforedragene i bokform. Dersom de økonomiske betingelsene for en slik utgivelse blir akseptable for Hamsun-Selskapet, vil boka med alle foredragene komme i Hamsun-Selskapets skriftserie i løpet av våren 1998.